

(3 Hours)

(Total Marks : 100)

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B.:** 1) Answer all the questions.
2) Total marks for questions are indicated in right end.

1. Answer all questions in **one or two** sentences. **20**
- a) What is Customs ?
  - b) Define 'Ownership'
  - c) State two kinds of Corporation ?
  - d) Distinguish between moral right and legal right ?
  - e) State rule of 'Ejusdem Generis'
  - f) What is doctrine of Stare Decisis.
  - g) State the meaning of phrase 'No scitur a sociis'.
  - h) Define Obligation.
  - i) What are Trusts ?
  - j) What kind of justice is reflected in Art.17 of the Indian Constitution ?
2. Write short notes of **any four** : **20**
- a) Function of law
  - b) Social Engineering.
  - c) Title
  - d) Feminist Jurisprudence.
  - e) Legal consequences of possession.
  - f) Corporate Sole.
3. Answer **any two** of the following : **12**
- a) The state Government announced a ban on illegal slaughter houses. A meat retailer's renewal license was delayed, because of which his slaughter house could not run causing him a loss in business.
    - i) Argue on behalf of meat retailer protecting his constitutional right to freedom of trade.
    - ii) Argue on behalf of state using Article 48A of the constitution.
  - b) Law are not of universal validity or application. Each people develop own legal habits, as it has its peculiar language, manners and constitution.
    - i) Name the chief exponent of Historical School of law can law found in historical traditions, language and culture ? Illustrate appropriately.
    - ii) Explain the term ' Volkgeist' ?
  - c) 'A' is a trader leaves behind some goods in the house of 'B' by mistake. 'B' treats goods as his own and uses it. He is expected to pay for good he used to 'A'. There was fire in 'B' is house; he somehow saved 'A's goods from fire.
    - i) What are quasi contractual obligations ? Is 'A' entitled for compensation.
    - ii) What are fundamental principles of quasi contractual obligations.

- 4) Answer in detail any **four** of the following. 48
- a) Discuss ‘personality’ and examine the personality.
    - (i) minors
    - (ii) persons of unsound mind and
    - (iii) dead persons.
  - b) Explain different sources of law in India.
  - c) Critically examine the growth of natural law and its impact on the legal systems.
  - d) Explain Hohfeldian analysis of rights in a wider sense.
  - e) Critically examine the concept of possession. Explain the different kinds of possession.
  - f) Explain kinds of property and modes of acquiring property.
-

वेळ: ३ तास

गुण : १००

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: १. सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
२. प्रश्नांचे गुण उजवीकडील बाजूस दर्शविले जातात.

- प्र.१ सर्व प्रश्नांची उत्तरे एक किंवा दोन वाक्यांत लिहा. २०
- अ) चालिरिती म्हणजे काय ?
ब) 'मालकी' संज्ञा स्पष्ट करा.
क) कॉर्पोरेशनचे दोन प्रकार सांगा.
ड) नैतिक हक्क आणि कायदेशीर हक्क यांमधील फरक स्पष्ट करा.
इ) सजातीयतेचा नियम सांगा.
फ) सिध्दांताचा सिध्दांत काय आहे ?
ज) 'नोसिट्यूर सोसिस' या वाक्प्रचाराचा अर्थ सांगा.
ह) बंधन संज्ञा स्पष्ट करा.
स) न्यास म्हणजे काय ?
द) अनुच्छेद १७ भारतीय राज्यघटनेन्वये कोणत्या प्रकारचा न्याय प्रतिबिंबित येतो ?
- प्र.२ कोणत्याही चार टिपा लिहा २०
- अ) कायद्याची कार्ये
ब) सामाजिक अभियांत्रिकी
क) अभिधान
ड) स्त्रीवादी कायदेशीर परिणाम
इ) ताब्याचे कायदेशीर परिणाम
फ) कोर्पोरेट सोल
- प्र.३ कोणतेही दोन सोडवा १२
- अ) राज्यशासनाने बेकायदेशीर कत्तलखान्यांना मनाई जाहिर केली. मांसविक्रेत्याचे अनुदिप्ती नूतनीकरण प्रलंबित येते. त्यामुळे त्याचा कत्तलखाना चालू न शकल्यामुळे त्याच्या व्यवसायाचे नुकसान झाले.
१) मांसविक्रेत्याच्या वतीने त्याच्या व्यवसाय स्वातंत्र्य हा घटनात्मक हक्काबद्दल युक्तिवाद करा.
२) राज्याच्या वतीने अनुच्छेद ४८ अ भारतीय राज्यघटना अन्वये युक्तिवाद करा.
- ब) कायद्याचे सार्वत्रिक वैधता किंवा अंमलबजावणी नसते प्रत्येक व्यक्तीसमूह त्यांचे कायदेविषयक सवयी विकसीत करतात. त्यांचे वैशिष्ट्यपूर्ण भाषा वर्तणूक आणि राज्यघटना असते.
१) कायद्याच्या ऐतिहासिक विचारसरणीचा मुख्य प्रवर्तक कोण आहे? कायदा ऐतिहासिक परंपरा भाषा आणि संस्कृतीचे दिसून येतो का? योग्यप्रकारे रेखांकित करा.
२) 'लोकेच्छा' ही संज्ञा स्पष्ट करा.

क) 'अ' या विक्रेत्याने चुकीचे कार्य वस्तू 'ब' च्या घरी ठेवल्या. 'ब' याने त्या वस्तू स्वतःच्या समजून त्याचा वापर केला. ज्याने ज्या वस्तूचा वापर केला त्याची किंमत 'अ' यास देणे अपेक्षित येते. 'ब' च्या घरी आग लागली परंतू त्याने ऐनकेन प्रकारे 'अ' च्या वस्तू अग्निप्रकोपासून वाचविण्यात यश मिळवले.

१) अर्ध कराराचे बंधन काय आहे ? 'अ' यास नुकसानभरपाई मिळू शकते का ?

२) अर्ध कराराच्या बंधनामध्ये मूलभूत तत्त्वे कोणती आहेत.

प्र.४

कोणत्याही चार प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.

४८

अ) 'व्यक्तिमत्व' चर्चा करा आणि खालील व्यक्तिमत्त्वाचे परीक्षण करा.

१) व्यक्ती   २) वेडसर   ३) मृत व्यक्ती

ब) भारतातील कायद्याची विविध स्रोत स्पष्ट करा.

क) नैसर्गिक न्यायाची वृद्धी आणि त्याचे कायद्याच्या व्यवस्थेवरील परिणाम समिक्षात्मक परीक्षण करा.

ड) होहफिल्डचे हक्कांच्या विस्तृत अर्थाचे विश्लेषण करा.

इ) ताबा या संज्ञेचे समिक्षात्मक परीक्षण करा ताबा याचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

फ) संपत्तीचे विविध प्रकार आणि संपत्ती संपादित करण्याची माध्यमे स्पष्ट करा.